

Nr 6 A.

Godkänd av första kammaren den 9 april 1929.
Godkänd av andra kammaren den 9 april 1929.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av vissa av Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande utgifterna för budgetåret 1929—1930 under riksstatens sjätte huvudtitel, innefattande anslagen till kommunikationsdepartementet m. m.

(Statsutskottets utlåtande nr 6.)

Till Konungen.

Departementet.

1:o Uti den till riksdagen den 4 januari 1929 avlätna propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1929/1930 har Eders Kungl. Maj:t i avseende å sjätte huvudtiteln, innefattande anslagen till kommunikationsdepartementet, föreslagit riksdagen (punkt 1 av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för samma dag) att till avlöande av en extra byråchef för tekniska ärenden för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra anslag av 12,000 kronor.

I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen till *avlöande av en extra byråchef för tekniska ärenden* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 12,000 kronor.

2:o Eders Kungl. Maj:t har (punkt 2) föreslagit riksdagen att för ökad föredragning i regeringsrätten för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra anslag av 27,000 kronor.

Riksdagen, som ej funnit anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen för *ökad föredragning i regeringsrätten* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 27,000 kronor.

Väg- och vattenbyggnadsväsendet.

3:o Eders Kungl. Maj:t har (punkt 3) föreslagit riksdagen att för väg- och vattenbyggnadsstyrelsens verksamhet för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra anslag av 64,800 kronor.

Bihang till riksdagens protokoll 1928. 14 saml. Nr 6 A.

Riksdagen, som i likhet med departementschefen funnit någon nedsättning av anslaget icke vara möjlig, har för *väg- och vattenbyggnadsstyrelsens verksamhet* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 64,800 kronor.

4:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 5) har riksdagen såsom *ytterligare medel till avlöning av väg- och vattenbyggnadsstyrelsens distrikts-tjänstemän* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 4,500 kronor.

5:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts under punkt 6 framställda förslag har riksdagen i riksstaten uppfört det ordinarie reservationsanslaget till *stipendier åt medlemmar av väg- och vattenbyggnadskåren* utan angivet belopp.

6:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 7) föreslagit riksdagen att minska det ordinarie reservationsanslaget till *expenser för allmänna arbeten*, nu 100,000 kronor, med 40,000 kronor till 60,000 kronor.

Riksdagen, som funnit förevarande anslag böra för nästkommande budgetår upptagas till det av Eders Kungl. Maj:t föreslagna beloppet, får anmäla, att riksdagen minskat det ordinarie reservationsanslaget till *expenser för allmänna arbeten*, nu 100,000 kronor, med 40,000 kronor till 60,000 kronor.

7:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 9) föreslagit riksdagen att till byggande av landsvägar, vanliga bygdevägar och broar för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra reservationsanslag av 4,000,000 kronor.

Rörande förevarande anslag har väckts ett flertal motioner.

Sålunda har i fyra särskilda motioner (I: 130 samt II: 7, 228 och 229) hemställts, att riksdagen till byggande av landsvägar, vanliga bygdevägar och broar för budgetåret 1929/1930 måtte anvisa ett extra reservationsanslag av 4,500,000 kronor.

Vidare har i två särskilda motioner (II: 104 och 135) hemställts att för samma ändamål måtte för nämnda budgetår anvisas ett extra reservationsanslag av 7,000,000 kronor.

Riksdagen vill erinra om den nydaning av landets vägväsen, som för närvarande försiggår. I alltjämt ökad grad synes vägarnas betydelse som samfärdselmedel växa, och denna utveckling lära statsmakterna ej kunna undandraga sitt stöd. Att under sådana förhållanden vidtaga en minskning i förevarande till byggande av landsvägar, vanliga bygdevägar och broar avsedda anslag kan riksdagen ej anse välbetänkt. Under förutsättning emellertid att, såsom departementschefen angivit, anslaget i större utsträckning än hittills reserveras för egentliga nybyggnadsarbeten — varvid bidrag till vägförbättringar i stället i ökad grad skulle beredas från automobilskattemedel — lär man för nästkommande budgetår kunna stanna vid ett belopp av 4,500,000 kronor eller detsamma, som anvisats för innevarande budgetår.

Under återopande härav får riksdagen anmäla, att riksdagen till *byggande av landsvägar, vanliga bygdevägar och broar* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag av 4,500,000 kronor.

8:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 10) föreslagit riksdagen, att till byg-

gande av enkla bygdevägar för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra reservationsanslag av 700,000 kronor.

Beträffande förevarande anslag har inom riksdagen väckts ett flertal motioner.

Sålunda har hemställts,

i en motion (II: 10) att anslaget måtte bestämmas till 1,000,000 kronor,

i två motioner (I: 36 och II: 70) att för ändamålet måtte anvisas 1,200,000 kronor,

i en motion (II: 39) att anslaget måtte bestämmas till 1,500,000 kronor, samt

i en motion (II: 105) att för ändamålet måtte beviljas ett belopp av 2,700,000 kronor.

Enligt vad som vitsordats, har ifrågavarande anslag visat sig göra god nytta, då det gällt att tillgodose behovet av allmänna vägar i vissa landsdelar med en mera gles bebyggelse, och starka önskemål hava från olika håll gjort sig gällande om en höjning av hittillsvarande anslagsbelopp. För att i någon mån tillmötesgå dessa krav har riksdagen ansett, att anslaget för nästkommande budgetår bör upptagas till 850,000 kronor. Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen till *byggande av enkla bygdevägar* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag av 850,000 kronor.

9:o Eders Kungl. Maj:t har (punkt 11) föreslagit riksdagen, att för byggande av ödebygdsvägar i Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands och Väster-norrlands samt vissa delar av Kopparbergs län för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra reservationsanslag av 500,000 kronor.

I anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning hava väckts tre särskilda motioner, vari hemställts,

i en motion (I: 68) att ifrågavarande anslag måtte bestämmas till 750,000 kronor,

i en motion (II: 106) att för ändamålet måtte anvisas ett belopp av 1,000,000 kronor, samt

i en motion (II: 213) att anslaget måtte bestämmas till 550,000 kronor.

Ifrågavarande anslag har tillkommit för att möjliggöra framdragande av allmänna vägar — låt vara av den nödortftigaste beskaffenhet — genom det nordliga Sveriges vidsträckta fjäll- och skogsområden. Tvivelsutan måste därvarande, ofta i den största isolering levande ödebygdsbefolkning förtjäna allt stöd i sina strävanden att uppnå bättre vägförbindelser med bygden och landet i övrigt.

Riksdagen har för sin del ansett, att ifrågavarande anslag för nästkommande budgetår bör beräknas till 550,000 kronor eller det belopp, som av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen angivits behövt för ett planmässigt fortsatt bedrivande av hithörande vägarbeten.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen för byggande av *ödebygdsvägar i Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands och Västernorrlands samt vissa delar av Kopparbergs län* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag av 550,000 kronor.

10:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 12) föreslagit riksdagen att för byggande av enskilda utfartsvägar i Norrland, Dalarna, Värmland och norra delarna av Örebro län för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra reservationsanslag av 275,000 kronor.

I anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning har i följande inom riksdagen väckta motioner hemställts,

dels i motionen II: 8, att för byggande av enskilda utfartsvägar i Norrland, Dalarna, Värmland och norra delarna av Örebro län för budgetåret 1929/1930 måtte anvisas ett extra reservationsanslag av 365,000 kronor;

dels i motionen II: 9, att riksdagen måtte besluta höja det i Eders Kungl. Maj:ts proposition nr 1, sjätte huvudtiteln, begärda beloppet av 275,000 kronor för byggandet av enskilda utfartsvägar i Norrland, Dalarna, Värmland och norra delarna av Örebro län för budgetåret 1929/1930 till 365,000 kronor;

dels i motionen II: 107, att för byggande av enskilda utfartsvägar i Norrland, Dalarna, Värmland och norra delarna av Örebro län för budgetåret 1929—1930 måtte anvisas ett extra reservationsanslag av 640,000 kronor;

dels i motionen II: 116, att riksdagen måtte i skrivelse till Eders Kungl. Maj:t anhålla om utredning och förslag angående villkor, under vilka statsbidrag till byggande av enskilda utfartsvägar må kunna utgå jämväl till de delar av landet, som nu icke äro berättigade härtill;

dels ock i motionen II: 208, att riksdagen måtte besluta, att användningen av anslaget för »Byggande av enskilda utfartsvägar» skall utvidgas till att omfatta hela landet och att detsamma som följd av denna vidgade tillämpning höjes från 275,000 till 400,000 kronor.

För att i någon mån tillmötesgå de stora krav på bidrag till enskilda utfartsvägar, som visat sig föreligga och vilka också framförts i ett flertal väckta motioner, har riksdagen ansett, att anslaget för nästkommande budgetår bör höjas till 300,000 kronor.

Vad angår den av departementschefen berörda frågan om bidrag för en broanläggning över Ljusnan vid Långå by, synas, enligt vad riksdagens vederbörande utskott inhämtat, kostnaderna härför komma att ställa sig något högre än tidigare antagits. Riksdagen vill för sin del medgiva, att statsanslag må utgå med $\frac{2}{3}$ även om utgifterna för broföretaget, på sätt numera antages, ej skulle kunna hållas inom den tidigare beräknade kostnadsramen av 36,000 kronor.

Motionsvis hava framställts yrkanden, gående ut på att bidrag från anslaget skulle få lämnas för utfartsväganläggningar även i rikets sydligare delar. I avseende härå vill riksdagen erinra — och detta har också redan vid tidigare tillfällen inom riksdagen framhållits — hursom ifrågavarande vägtyp införts med särskild tanke på Norrlands skogsområden, där på grund av de stora avstånden behovet av att stödja befolkningen i dess ansträngningar att skaffa vägar för förnödenhetsvaror m. m. är synnerligen starkt framträdande. Tvivelsutan lära dock även inom övriga delar av landet finnas trakter med likartade svåra förhållanden i fråga om möjligheterna att erhålla

utfartsväg. I de väckta motionerna har härvid särskilt omnämnts vissa vägfattiga områden inom Jönköpings, Kronobergs och Älvsborgs län med stora avstånd mellan gårdar och byar och ringa ekonomisk bärkraft hos befolkningen. Riksdagen har för sin del ej velat motsätta sig ett övervägande genom Eders Kungl. Maj:ts försorg, huruvida ej ifrågavarande anslag bör åtminstone till någon mindre del kunna användas för det enskilda vägväsendets förbättring jämväl i dylika mera sydligt belägna trakter av riket.

Under åberopande härav får riksdagen *dels* anmäla, att riksdagen för byggande av *enskilda utfartsvägar i Norrland, Dalarna, Värmland och norra delarna av Örebro län* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag av 300,000 kronor; *dels ock* hos Eders Kungl. Maj:t anhålla om övervägande rörande en utsträckning av ifrågavarande anslags användning jämväl till vissa andra trakter av riket.

11:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 13) att för byggande av tillfartsvägar till inlandsbanan för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra reservationsanslag av 250,000 kronor.

I två likalydande motioner (I: 66 och II: 110) har hemställts, att riksdagen ville för byggande av tillfartsvägar till inlandsbanan för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra reservationsanslag av 350,000 kronor.

Vidare har i en motion (I: 129) hemställts, att för byggande av tillfartsvägar till inlandsbanan för budgetåret 1929/1930 måtte anvisas ett extra reservationsanslag av 300,000 kronor.

Med tanke särskilt på att den av departementschefen omförmälda, av inlandsbanans förändrade sträckning betingade väganläggningen mellan Arjeplog och Slagnäs må kunna snarast möjligt påbörjas, har riksdagen ansett, att anslagsbeloppet bör höjas från av Eders Kungl. Maj:t föreslagna 250,000 kronor till 300,000 kronor.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen för byggande av *tillfartsvägar till inlandsbanan* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag av 300,000 kronor.

12:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 14) har riksdagen för fullbordande av *enkel bygdeväg mellan Muodoslombolo och Sairimuotka* i Norrbottens län för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag av 18,000 kronor.

13:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 15) har riksdagen för anläggning av *enkel bygdeväg från Areavaara över Huuki till Kieksisvaara* i Norrbottens län för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag av 70,000 kronor.

14:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 16) föreslagit riksdagen att till förbättring och underhåll av för automobiltrafiken viktiga gator och vägar i städerna för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra förslagsanslag av 7,320,000 kronor, att direkt utgå av automobilskattemedel.

I anslutning till ett av riksräkenskapsverket framställt alternativt förslag förutsattes, att automobilskattemedlen skola över vederbörande utgiftsanslag ingå till en särskild fond, varifrån utgifterna sedermera bestridas, allt på

sätt närmare framgår av en av chefen för finansdepartementet lämnad redogörelse (Inkomsterna: sid. 12 och 13).

Med hänsyn till riksdagens tidigare fattade beslut i fråga om upptagandet i riksstaten av anslagen till bank- och fondinspektionen, försäkringsinspektion samt patent- och registreringsverket har riksdagen ansett sig böra bifalla det nu föreslagna ändrade förfaringssättet för automobilskattemedlens redovisning. Av vad i ärendet förekommit, föranledes dock riksdagen framhålla, att ifrågakvarande medel såsom härflytande av en automobiltrafiken pålagd särbeskattnings alltjämt äro avsedda att uteslutande tjäna vissa därmed sammanhängande bestämda ändamål och alltså icke få tagas i anspråk för tillgodoseende av andra budgetära krav.

Under åberopande härav får riksdagen anmäla, att riksdagen till *förbättring och underhåll av för automobiltrafiken viktiga gator och vägar i städerna* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra förslagsanslag av 7,320,000 kronor, att direkt utgå av automobilskattemedel.

15:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 17) föreslagit riksdagen, att till *förbättring och underhåll av för automobiltrafiken viktiga vägar å landsbygden* för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra förslagsanslag av 29,280,000 kronor, att direkt utgå av automobilskattemedel.

I samband med Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag har i två inom riksdagen väckta motioner hemställts,

dels (motionen II: 207) att riksdagen måtte besluta en sådan ändring av § 3 mom. 1 i förordningen om fördelning av automobilskattemedel, att det jämlikt nämnda författningsrum av automobilskattemedel utgående bidraget till vägunderhåll och vinterväghållning höjes från 25 till 45 % av verkliga kostnaden därför;

dels ock (motionen II: 239) att riksdagen måtte besluta, att § 1 mom. Kungl. Maj:ts förordning den 28 maj 1926 om fördelning av automobilskattemedel skall hava följande lydelse:

»1 mom. Av landsbygdens andel av skattemedel fördelas åttiofem procent på följande sätt:

a) Till väghållningsdistrikt, vars samtliga vägar övertagits till underhåll medelst väggkassan, utgår bidrag med femtio procent av distriktets verkliga kostnad — — — byggande av väg.

Till grund — — — förklaras förverkad.

b) Vad av — — — särskilda län.»

Sedermera har Eders Kungl. Maj:t i en till riksdagen den 1 februari 1929 avlåten proposition, nr 34, under åberopande av propositionen bifogat utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen antaga följande

»Förslag

till

Förordning**om ändrad lydelse av 3 § 1 mom. i förordningen den 28 maj 1926 (nr 161)
om fördelning av automobilskattemedel.**

Härigenom förordnas, att 3 § 1 mom. i förordningen den 28 maj 1926 om fördelning av automobilskattemedel skall i nedan angivna del hava följande ändrade lydelse:

3 §.

1 mom. Av landsbygdens andel av skattemedlen fördelas åttiofem procent på följande sätt:

a) Till väghållningsdistrikt, vars samtliga vägar övertagits till underhåll medelst vägkassan, utgår bidrag med trettio procent av distriktets verkliga kostnad för vägunderhåll och vinterväghållning under nästföregående kalenderår, dock allenast därest vägunderhållet hela det året ålegat vägkassan; och skall därvid i nämnda kostnad jämväl inbegripas all förvaltningskostnad, som icke uppenbarligen avser byggande av väg.

Till grund — — — förklaras förverkad.

b) Vad av — — — särskilda län.

Denna förordning skall träda i tillämpning vid fördelning av de under budgetåret 1929/1930 influtna automobilskattemedel.»

I anledning av förevarande proposition hava inom riksdagen väckts följande motioner, nämligen

dels två likalydande (motionerna I: 221 och II: 341) däri hemställts, att riksdagen måtte besluta sådan ändring av 3 § 1 mom. a) i förordningen den 28 maj 1926 (nr 161) om fördelning av automobilskattemedel, att det jämlikt nämnda lagrum utgående underhållsbidraget bestämmes till fyrtio procent;

dels ock en motion (II: 355) däri hemställts, att riksdagen med anledning av Eders Kungl. Maj:ts proposition nr 34 måtte antaga följande förordning om ändrad lydelse av 3 § i förordningen den 28 maj 1926 (nr 161) om fördelning av automobilskattemedel:

»Härigenom förordnas, att 3 § i förordningen den 28 maj 1926 om fördelning av automobilskattemedel skall i nedan angivna delar hava följande ändrade lydelse:

3 §.

1 mom. Av landsbygdens andel av skattemedlen fördelas åttioåtta procent på följande sätt:

a) Till väghållningsdistrikt, vars samtliga vägar övertagits till underhåll medelst vägkassan, utgår bidrag med fyrtio procent av distriktets verkliga kostnad för vägunderhåll och vinterväghållning under nästföregående kalen-

derår, dock allenast därest vägunderhållet hela det året ålegat väggkassan; och skall därvid i nämnda kostnad jämväl inbegripas all förvaltningskostnad, som icke uppenbarligen avser byggande av väg.

Till grund — — — — förklaras förverkad.

b) Vad av omförmälda åttioåtta procent återstår skall tillgodokomma de särskilda länen i förhållande till de belopp, som influtit i automobilskatt från respektive läns landsbygd, därvid iakttages, att Kalmar läns landstingsområden betraktas såsom särskilda län.

2 mom. Av återstående tolv procent må ett belopp, motsvarande högst en halv procent av landsbygdens andel av skattemedlen, enligt Konungens förordnande användas till understödande av sådana forsknings- och undersökningsarbeten, som anses i synnerlig grad befrämja ett ändamålsenligt användande av ifrågavarande skattemedel, och återstoden mellan länen fördelas på sätt Konungen förordnar.

Denna förordning skall träda i tillämpning vid fördelning av de under budgetåret 1929/1930 influtna automobilskattemedel.»

Medan för närvarande bidraget från automobilskattemedel till *förbättringsarbeten* i regel utgår med två tredjedelar av de beräknade kostnaderna, förutsattes nu av departementschefen, att sagda bidrag hädanefter skulle få bestämmas till högst tre fjärdedelar, där ej Eders Kungl. Maj:t på grund av särskilda skäl funne högre bidrag böra beviljas. Mot den sålunda ifrågasatta ändringen av stadgandena i ämnet har riksdagen för sin del intet att erinra.

Vad därefter angår bidraget av automobilskattemedlen till vägnars *underhåll* må till frågans klarläggande erinras, att det från automobilskattemedel utgående bidraget för vägunderhållet till vägdistrikt, där underhållet övertagits av väggkassan, vid 1928 års riksdag höjdes från 20 till 25 procent. Detta höjda bidrag utgår å 1928 års kostnader för underhåll. Av Eders Kungl. Maj:t har nu föreslagits en höjning av sagda bidrag till 30 procent, att utgå å kostnaderna för 1929 års underhåll. Efter vad riksdagens vederbörande utskott inhämtat, kunna — enligt verkställda överslagsberäkningar — de totala vägunderhållskostnaderna under 1929 ej väntas understiga 37.5 miljoner kronor, varav högst 1.5 miljoner kronor skulle falla å de 33 av landets 379 vägdistrikt, vilkas väggkassor ej ännu övertagit vägunderhållet. Kostnaderna för underhållet inom övriga 346 distrikt har under 1929 beräknats uppgå till i runt tal 36 miljoner kronor, varav enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag 30 procent skulle utgå av de under budgetåret 1929/1930 inflytande automobilskattemedlen med sammanlagt 10,800,000 kronor $\left(\frac{30}{100} \cdot 36,000,000\right)$.

Att man vid beräkningen av kostnaderna för bestridandet av det ordinarie 30-procentsbidraget enligt väglagen — av vilket hälften numera utgår av automobilskattemedel — kunnat utgå från samma totalsiffra av 36,000,000 kronor, oaktat dylikt bidrag skall tilldelas även distrikt med naturaunder-

håll, beror därpå, att nämnda bidrag ej skall räknas på 1929 års utan på 1928 års underhållskostnader, vilka totaliter beräknats till allenast 36,000,000 kronor mot såsom nyss nämnts cirka 37,500,000 kronor för 1929.

Automobiltrafikens utveckling har som bekant nödvändiggjort en genomgripande omdaning av hela vårt vägväsen med därav följande ökade bördor för de väghållningsskyldiga. Särskilt tyngande äro de alltjämt stegrade kostnaderna för vägarnas underhåll. Att automobiltrafiken bär en alltför ringa del av de nuvarande underhållskostnaderna, lär vara tämligen allmänt erkänt. Enligt vad som vid trafikräkningar utrönts, borde automobiltrafiken rättvisligen svara för den ojämförligt största delen av nämnda kostnader, sannolikt minst 75 % och inom en nära framtid inemot 90 %, medan i verkligheten automobilväsendets bidrag till underhållet för närvarande utgör allenast 40 % (hälften av det ordinarie 30-procentsbidraget samt 25 procents extra bidrag till vägdistrikt, där vägkassorna helt övertagit underhållet).

Riksdagen måste för sin del finna goda skäl tala för en höjning av det extra underhållsbidraget från nuvarande 25 till 40 procent. Inräknat den hälft av det ordinarie bidraget, som täckes av sagda medel — eller alltså 15 % — skulle dock automobiltrafikens bidrag till underhållet komma att uppgå till allenast 55 %. Riksdagen förbiser ej den minskning i förbättringsarbetenas anpart av automobilskattemedlen, som härigenom inträder. Utan att underskatta värdet av nu över hela landet pågående livliga arbete med vägarnas förstärkning jämte rätnings- och utvidgningsåtgärder av olika slag, vill dock riksdagen erinra om de ökade bördor, detta inneburit för de enskilda vägdistrikten. I ej ringa utsträckning hava vägkassorna blivit så ekonomiskt betungade, att svårigheter föreligga för igångsättande av ytterligare förbättringsarbeten, hur önskvärda dylika än vore och även om statsbidrag härför kan påräknas med ökat belopp. Under alla förhållanden lär med fog kunna göras gällande, att vägväsendets av en alltjämt tillväxande automobiltrafik föranledda hastiga utveckling ej längre får ske på bekostnad av de väghållningsskyldiges berättigade krav att erhålla vederbörlig anpart av själva underhållskostnaderna ersatt.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen *dels till förbättring och underhåll av för automobiltrafiken viktiga vägar å landsbygden* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra förslagsanslag av 29,280,000 kronor, att direkt utgå av automobilskattemedel;

dels ock godkänt följande

»Förslag

till

F ö r o r d n i n g

om ändrad lydelse av 3 § 1 mom. i förordningen den 28 maj 1926 (nr 161) om fördelningen av automobilskattemedel.

Härigenom förordnas, att 3 § 1 mom. i förordningen den 28 maj 1926 om fördelning av automobilskattemedel skall i nedan angivna del hava följande ändrade lydelse:

3 §.

1 mom. Av landsbygdens andel av skattemedlen fördelas åttiofem procent på följande sätt:

a) Till väghållningsdistrikt, vars samtliga vägar övertagits till underhåll medelst vägkassan, utgår bidrag med fyrtio procent av distriktets verkliga kostnad för vägunderhåll och vinterväghållning under nästföregående kalenderår, dock allenast därest vägunderhållet hela det året ålegat vägkassan; och skall därvid i nämnda kostnad jämväl inbegripas all förvaltningskostnad, som icke uppenbarligen avser byggande av väg.

Till grund — — — förklaras förverkad.

b) Vad av — — — särskilda län.

Denna förordning skall träda i tillämpning vid fördelning av de under budgetåret 1929/1930 influtna automobilskattemedel.»

16:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 18) föreslagit riksdagen att höja det ordinarie förslagsanslaget till bidrag till vägunderhållet på landet m. m., nu 5,250,000 kronor, med 150,000 kronor till 5,400,000 kronor.

Riksdagen har ej funnit anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, vilket innebär, att hälften av kostnaderna för det ordinarie vägunderhållsbidraget i likhet vad för budgetåren 1927/1928 och 1928/1929 ägt rum bestrides av automobilskattemedel.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag höjt det ordinarie förslagsanslaget till *bidrag till vägunderhållet på landet m. m.*, nu 5,250,000 kronor, med 150,000 kronor till 5,400,000 kronor.

17:o) I anslutning till vad under nästföregående punkt anförts, har riksdagen, i enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag, höjt det ordinarie förslagsanslaget till *ytterligare bidrag till vägunderhållet på landet m. m.*, att direkt utgå av automobilskattemedel, nu 5,250,000 kronor, med 150,000 kronor till 5,400,000 kronor.

18:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 20) har riksdagen för bestridande av *statsverkets andel i kostnaden för vägdelningar* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra förslagsanslag av 2,000 kronor.

19:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 22) har riksdagen till *understöd åt synnerligt betungade väghållningsdistrikt* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag av 200,000 kronor.

20:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts (punkt 22) framställda förslag har riksdagen till *hamn- och farledsundersökningar* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag av 15,000 kronor.

21:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts under punkt 23 framställda förslag har riksdagen för *statens fiskehamnar* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag av 290,000 kronor.

22:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 24) föreslagit riksdagen *dels* medgiva, att statens fiskehamn vid Smögenholmarna må under de i statsrådsprotokollet

föreslagna villkor överlätas å Smögens municipalsamhälle; *dels ock* för statsunderstödda fiskehamnar för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra reservationsanslag av 200,000 kronor.

I två inom riksdagen väckta motioner, har hemställts,

i den ena (II: 71), att åtminstone det belopp, som väg- och vattenbyggnadsstyrelsen för sin del för ifrågavarande ändamål funnit för närvarande erforderligt, måtte beviljas och att riksdagen alltså måtte för statsunderstödda fiskehamnar för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra förslagsanslag av 300,000 kronor; samt

i den andra (II: 72), att riksdagen måtte till påbörjande av hamnarbetet på Ramsö under budgetåret 1929/1930 anvisa ett belopp av 100,000 kronor och att det av departementschefen under punkt 24 i sjätte huvudtiteln äskade beloppet måtte höjas med 100,000 kronor till 300,000 kronor, samt att statsbidraget till hamnanläggningen vid Ramsö måtte utgå med 95 procent av kostnaderna.

Beträffande det motionsvis framställda yrkandet om medels beviljande till hamnbyggnad vid det i trakten av Strömstad belägna Ramsö fiskeläge får riksdagen erinra, att på Västkusten finnes ett stort antal fiskeplatser, där hamnförhållandena för närvarande synas mycket otillfredsställande. Ett ställningstagande från riksdagens sida till frågan, i vad mån och i vilken ordning mellan de olika platserna dessa missförhållanden kunna genom statens medverkan avhjälpas, lärer svårligen kunna ske med mindre förslag härtill från vederbörande myndigheter föreligger.

Med behjärtande emellertid av de motionsvis framförda kraven på högre anslag för de statsunderstödda fiskehamnarna har riksdagen ansett, att ifrågavarande anslag för nästkommande budgetår bör bestämmas till 250,000 kronor, vilket innebär en höjning med 50,000 kronor i förhållande till Eders Kungl. Maj:ts förslag.

Eders Kungl. Maj:ts förslag om överlåtelse av statens fiskehamn vid Smögenholmarna har ej givit riksdagen anledning till erinran.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen

dels medgivit, att statens fiskehamn vid Smögenholmarna må under de i statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden den 4 januari 1929 angivna villkor överlätas å Smögens municipalsamhälle;

dels ock för *statsunderstödda fiskehamnar* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag av 250,000 kronor.

23:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts under punkt 25 framställda förslag har riksdagen till *handelshamnar och farleder* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag av 250,000 kronor.

24:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 26) föreslagit riksdagen att för upprensning av Oxdjupet för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra reservationsanslag av 53,900 kronor.

Såvitt av utredningen framgår, utgöra de tidigare vid Oxdjupet av militära skäl utförda försänkningarna ett hinder för den allmänna sjöfarten. Med hänsyn

härtill har riksdagen ej velat motsätta sig Eders Kungl. Maj:ts förslag om medels anvisande för erforderlig upprensning av farleden.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen för *upprensning av Oxdjupet* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag av 53,900 kronor.

25:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 27) har riksdagen till *underhåll av fiskehamnar* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag av 25,000 kronor.

Vägtrafikväsendet.

26:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts under punkt 28 framställda förslag har riksdagen höjt det ordinarie reservationsanslaget till *bidrag till vissa kommunikationsändamål*, nu 20,000 kronor, med 10,000 kronor till 30,000 kronor.

27:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 29) har riksdagen minskat det ordinarie förslagsanslaget till *bidrag till skjutsentreprenader*, nu 170,000 kronor, med 100,000 kronor till 70,000 kronor.

28:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 30) har riksdagen till bestridande av *utgifter för registrering av automobiler m. m.* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra förslagsanslag av 20,000 kronor.

Byggnadsväsendet.

29:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 33) har riksdagen till *upprätthållande av byggnadsstyrelsens verksamhet* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 90,700 kronor.

30:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 34) att för utredningar rörande tillämnade byggnadsföretag m. m. för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra reservationsanslag av 20,000 kronor.

Riksdagen, som ansett ifrågavarande anslagsbelopp böra begränsas till 15,000 kronor, får anmäla, att riksdagen för *utredningar rörande tillämnade byggnadsföretag m. m.* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag av 15,000 kronor.

31:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts under punkt 35 framställda förslag har riksdagen till avlöning av *länsarkitekter* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 57,000 kronor.

32:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 36) föreslagit riksdagen att höja det ordinarie reservationsanslaget till byggnader och reparationer, nu 500,000 kronor, med 25,000 kronor till 525,000 kronor.

Riksdagen, som ansett att för ifrågavarande ändamål böra, i enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag, beviljas de båda av byggnadsstyrelsen begärda anslagen, nämligen ett ordinarie å 525,000 kronor samt ett extra anslag å 800,000 kronor, får under nu förevarande punkt anmäla, att riksdagen höjt det ordinarie reservationsanslaget till *byggnader och reparationer*, nu 500,000 kronor, med 25,000 kronor till 525,000 kronor.

33:o) Under återopande av vad som anförts under nästföregående punkt. får riksdagen anmäla, att riksdagen i enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 37) till *förstärkning av reservationsanslaget till byggnader och reparationer* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 800,000 kronor.

34:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 38) föreslagit riksdagen att för restaurering av rikssalen å Stockholms slott m. m. för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra reservationsanslag av 118,000 kronor.

Med hänsyn till utredningen i ärendet har riksdagen bifallit det framlagda förslaget om rikssalens restaurering.

Riksdagen har ej heller velat motsätta sig, att ett belopp av 15,000 kronor ställes till förfogande för anordningar inom slottsbyggnaden för utställning av fynd m. m., gjorda i samband med grävningar under slottet.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen för *restaurering av rikssalen å Stockholms slott m. m.* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag av 118,000 kronor.

35:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 39) föreslagit riksdagen att för utredningar rörande ämbetsbyggnad å tomterna nr 8 och 9 i kvarteret Grönlandet södra i Stockholm m. m. för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra reservationsanslag av 25,000 kronor.

Vid sin prövning av förevarande ärende har riksdagen kommit till den uppfattningen, att i samband med den förutsatta avvecklingen av statens nuvarande lokalförhyrning i Auditorium en ny ämbetsbyggnad lämpligen bör uppföras å ovannämnda staten tillhöriga tomter i kvarteret Grönlandet södra (belägna i kvarterets östra del intill Vallingatan, Holländargatan och Adolf Fredriks kyrkogata).

Riksdagen har ansett sig böra bevilja medel till ifrågavarande utredningar, vilkas företagande även lär vara motiverat ur synpunkten av att den synnerligen värdefulla tomtmark, varom här är fråga, må få en rationell användning.

Under återopande härav får riksdagen anmäla, att riksdagen för *utredningar rörande ämbetsbyggnad å tomterna nr 8 och 9 i kvarteret Grönlandet södra i Stockholm m. m.* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag av 25,000 kronor.

36:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 40) har riksdagen för *konserveringsarbeten å Bohus fästningsruin* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag av 30,000 kronor.

37:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 41) och under uppmärksammande att ifrågavarande anslag utgör återstoden av vad som enligt en av 1928 års riksdag godkänd plan bör för ändamålet anvisas, har riksdagen för *uppförande av nybyggnad för lantmäterikontoret i Kopparbergs län samt för iordningsställande av kontorets nuvarande lokaler för länsstyrelsen i nämnda län* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag av 166,500 kronor.

38:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 42) har riksdagen *dels* bemyndigat Eders Kungl. Maj:t att godkänna det i statsrådsprotokollet

över kommunikationsärenden den 4 januari 1929 förordade förslag till avtal med Härnösands stad rörande byte av mark m. m.; *dels ock* till beredande av *bostad åt landshövdingen i Västernorrlands län* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 2,250 kronor.

39:o Eders Kungl. Maj:t har (punkt 43) föreslagit riksdagen att för om- och tillbyggnad av residensbyggnaden i Östersund för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra reservationsanslag av 100,000 kronor.

Betänksamhet måste självfallet hysas mot att på lokalförbättringar inom ifrågavarande länsresidens nedlägga ett så betydande belopp som 330,000 kronor, vartill komma andra reparationsarbeten för ett beräknat belopp av 28,000 kronor.

Att de nuvarande lokalerna äro otillräckliga för länsstyrelsens behov synes emellertid ådagalagt. Detta har bland annat vitsordats av 1926 års statsrevisorerna, som framhållit nödvändigheten av snara åtgärder för att åstadkomma förbättring av länsstyrelsens nuvarande lokalförhållanden. Med hänsyn härtill har riksdagen ej velat motsätta sig ett genomförande av den av departementschefen framlagda om- och tillbyggnadsplanen.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen för *om- och tillbyggnad av residensbyggnaden i Östersund* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag av 100,000 kronor.

40:o Eders Kungl. Maj:t har (punkt 44) föreslagit riksdagen att för nybyggnad för lantmäterikontoret i Norrbottens län för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra reservationsanslag av 80,000 kronor.

Under uppmärksammande av vad departementschefen i ärendet anför, har riksdagen ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag. Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen för *nybyggnad för lantmäterikontoret i Norrbottens län* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra reservationsanslag av 80,000 kronor.

Diverse.

41:o I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 45) har riksdagen för beredande av *ersättning åt statens järnvägar för av Eders Kungl. Maj:t medgivna lindringar i befodringsavgifterna för vissa resor* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra förslagsanslag av 15,000 kronor.

42:o Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 46) har riksdagen såsom bidrag till *utgivande genom Svenska brandskyddsföreningen av tidskriften »Brandskydd»* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 1,000 kronor.

43:o I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 47) har riksdagen som *bidrag till utgivande genom Svenska brandkärernas riksförbund av »Tidskrift för landsbygdens brandväsen»* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra anslag av 1,000 kronor.

44:o Eders Kungl. Maj:t har (punkt 48) föreslagit riksdagen att i avbidan på den proposition, som kunde komma att avlåtas i ämnet, såsom bidrag till kostnaderna för upprättande av en regionplan för Stockholm med om-

givningar för budgetåret 1929/1930 beräkna ett extra reservationsanslag av 19,000 kronor.

Sedermåra har Eders Kungl. Maj:t i till riksdagen den 1 februari 1929 avlåten proposition (nr 49) under åberopande av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för samma dag föreslagit riksdagen att såsom bidrag till kostnaderna för upprättande av en regionplan för Stockholm med omgivningar bevilja ett belopp av 57,000 kronor samt därav för budgetåret 1929/1930 såsom extra reservationsanslag anvisa ett belopp av 19,000 kronor.

Under uppmärksammande av vad departementschefen i ärendet anført, har riksdagen ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen med bifall till förevarande proposition såsom bidrag till kostnaderna för *upprättande av en regionplan för Stockholm med omgivningar* beviljat ett belopp av 57,000 kronor samt därav för budgetåret 1929/1930 såsom extra reservationsanslag anvisat ett belopp av 19,000 kronor.

45:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 49), har riksdagen höjt det ordinarie förslagsanslaget till *postavgifter för tjänstebrev och dylika försändelser*, nu 3,600,000 kronor, med 250,000 kronor till 3,850,000 kronor.

46:o) Beträffande Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 50) rörande det ordinarie förslagsanslaget till tryckningskostnader kommer riksdagen att framdeles under riksdagen anmäla sitt beslut.

47:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 51) har riksdagen minskat det ordinarie reservationsanslaget till *kommittéer och utredningar genom sakkunniga*, nu 40,000 kronor, med 10,000 kronor till 30,000 kronor.

48:o) Beträffande övriga ordinarie anslag, som i riksstaten för innevarande budgetår äro uppförda under sjätte huvudtiteln, har någon ändring icke föreslagits.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen i riksstaten för budgetåret 1929/1930 uppfört samtliga de ordinarie anslag under sjätte huvudtiteln, vilka icke här ovan blivit särskilt omförmälda, med oförändrade belopp.

Stockholm den 9 april 1929.

Med undersåtlig vördnad.